

DOMOVINA

Oglaš:

En 1 mm X 60 inšratnega stolpca mali 80 vinarjev, sredni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredo in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sedna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklešičeva c. 18, Tel. 78.

Harodnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 8 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Poškova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

V pričakovanju.

Cez par dni stopi na slovenska tla naš prestolonaslednik-regent Aleksander, ki izvršuje v naši državi vse vladarske pravice v imenu svojega starega in bolnega očeta, čestitljivega kralja Petra!

Zgodovinski dan bo to za slovenski del jugoslovanskega naroda, ki bo prvič imel priliko, pozdraviti na svojih svobodnih tleh vladarja svoje krvi in jezika — vladarja, ki mu imamo v veliki meri zahvaliti našo svobodo, ker temelj združeni in ujedinjeni Jugoslaviji je postavila hrabra srbska vojska pod vodstvom našega regenta. Storila je to ona v slavni bojih, ki jih bo vedno omenjala ne samo naša zgodovina, temveč zgodovina človeštva, ki bo morala priznati, da je malokakšna armada na svetu pokazala toliko ljubezni do domovine in svobode in toliko požrtvovanja kot ravno ona po številu sicer majhna ali po duhu velika srbska armada. Srbska armada je morala zapustiti domovino in iskati zavetja v tujini, pa vendar ni izgubila poguma in odločnosti, temveč se je vnovič vrgla na sovražnika in ga tudi strla v prah.

Vso nesrečo srbske armade je preстал tudi naš mladi regent, ki tudi ni obupal niti v največji nesreči, temveč je ostal pri svojih vojaki, jih sokolil za nove boje, za eden edini veliki cilj: za svobodno in združeno Jugoslavijo. Naš regent se v onih težkih časih ni skrival kot kak habsburški princ, temveč je vztrajal pri bojujoči se armadi, s katero je preстал vse vojne napore in s katero je tudi dočakal slavno zmago pravice nad krivico.

Kot naš osvoboditelj prihaja k nam naš regent in ne kot tlačitelj, kakor so včasih prihajali Habsburžani, ki so nas smatrali za svoje sužnje in so tako tudi postopali z nami. Zato je te Habsburžane, ako so prišli v naše dežele, tudi sprejemala izključno samo velika gospoda, ki je nad nami izvrševala rabeljsko službo, ljudstvu je pa vsak tak obisk bil tuj, ker med našim ljudstvom in Habsburžani je zija vedno globok prepad, preko katerega ni bilo mostu. Habsburžani so bili pač Nemci, torej tuji in še k temu hudobni tuji, ki so nas z okovano peto tiščali k tlom in zato pri njihovih obiskih naših krajev nikdar ni bilo nobene priščnosti, nikdar pravega navdušenja, vsi sprejmi so nosili na sebi znamenje oficialnosti, službenosti in značaj parad, ki jih je ljudstvo pač prišlo gledat, kakor pride gledat vsako parado.

Pri prihodu regenta Aleksandra bodo pa govorila naša srca in klici pozdrava, ki bodo doneli po lepi slovenski zemlji, bodo prihajali iz duš hvaležnega naroda potomcu onega velikega moža, rojenega v srbski kmetijski hiši, ki je pred malo več kot sto leti zbral okoli sebe četo srbskih kmetov in začel boj proti krvoločnim Turkom za svobodo. Veliki prednik našega regenta je postavil temelj srbski in jugoslovanski svobodi, regent Aleksander pa postavlja osvobodjeni in ujedinjeni Jugoslaviji krono na glavo.

Jugoslovani vemo ceniti velike zasluge naše narodne dinastije Karadjordjevičev za naš narod in domovino in zato smo ponosni na našo narodno dinastijo tako, kakor se ona ponaša s tem, da je izšla iz našega naroda, iz jugoslovanske kmetijske hiše. Nemci so vedno zaničevali Karadjordjeviče, češ, da so potomci pastirjev in so se ponašali s svojimi Habsburžani, katerih plemstvo je bilo staro stoletja. Mi smo pa veseli in zadovoljni, da sedi na našem kraljevskem prestolu kralj, ki je že po svojem rojstvu jako

blizu ljudstva, od katerega ga ne delijo nobeni srednjeveški predsodki, temveč s katerim živi in sočustvuje, s katerim deli radosti in trpljenja.

Zato naj bo sprejem našega mladega regenta pri njegovem prvem prihodu na Slovensko čim manj oficilen, služben in čim več prost, prisrčen, da se vidi takoj razlika med nekdanjim sprejemanjem tujih vladarjev in med sprejemanjem lastnega vladarja. Regent sam si želi stopiti v stik z našim ljudstvom in kakorkoli bo čas njegovega bivanja med nami kratek, upamo, da bo imel to priliko, ker samo potem bo namen njegovega poseta dosežen. Naš regent, hvala Bogu, ni Habsburžan, temveč Karadjordjevič, našega naroda sin in zato mu ni do globokih poklonov, kakor so jih delale pred Habsburžani uradne osebnosti, ki so edine imele priliko priti v njihovo bližino.

Naš regent išče ljudstvo in tega bo tudi našel, posebno na vožnji na Gorenjsko in Stajersko in prepričani smo, da to naše ljudstvo napravi na njega dober vtis, ker naše ljudstvo je še vedno krepko in zdravo in mladega regenta bo pozdravilo nad vse prisrčno, ker bo kmalu sprevidelo, da je on čisto nekaj drugega kot so bili oni Habsburžani, ki so tudi prišli včasih med nas, pa z našimi preprostimi ljudmi niso mogli niti besedice spregovoriti — brez tolmača. Regent Aleksander pa na Slovenskem ne bo rabil nobene tolmača, ker on ni tujec med nami, on je sin jugoslovanskega naroda in ta jugoslovanski narod pokaže tudi tukaj, na zapadu, da je zvest in vdan prvemu resnično svojemu vladarju.

Za Rim zbirajo!

Ljubljana, 20. junija. Duhovščina se na vso moč pripravlja za pobiranje denarja na praznik sv. Petra in Pavla. Ta dan bodo po cerkvah „ofri“, po gostilnah veselice in celo po hišah bodo klerikalci pobirali za „Katoliško ligo“, o kateri trdijo, da ima namen pospeševati „Domoljub“ in drug ljudstvo poneumljevalen tisk. Od nabrane svote je namenjenih 10 % za papeža. Večje nesramnosti in narodne grdobije je ni kot v današnjih časih nabirati denar za Rim, za oni Rim, ki je baš v zadnjem času pokazal, da je proti našemu narodu in da podpira — brez vsake obzirnosti na naše katolike — čezmerne pohlepe italijanske politike. Papež je pregnal iz Trsta škofa Karlina ter ga nadomestil z Italijanom, na Reko je poslal tudi Italijana. Italijanska klerikalna stranka, za katero stoji „sveti oče“, je najbolj strupena sovražnica naše države in najbolj vneto zagovornica veleitalijanskih aspiracij, kojih želje gredo še preko današnje demarkacijske črte. Italijanska politika pa nam ne ogroža le mej na zapadu, marveč spravlja tudi plebiscit na Koroškem v kar največje težave. Vse, prav vse, kar prihaja iz Rima, je proti nam, nas sovraži, zaničuje in ubija. V zahvalo za to bo po zaslugi klerikalcev naš narod prihodnje praznike nabiral denar za — Rim. Klerikalci brez narodnega izdajalstva menda sploh živeti ne morejo! Vsa slovenska duhovščina v zasede duhovščine je proti Rimu, velik del hrvatske duhovščine je proti papežu, vsa pošena češka duhovščina je obrnila Rimu hrbet, samo naši kranjski in štajerski popi so med slovanskimi duhovniki brezvestna kasta, kateri je interes klerikalizma vse. Pred očmi imamo isti prizor kot leta 1914. Vse je bilo proti Habsburgovcem, vse za likvidacijo Avstrije.

Naši klerikalci so bili najhujši Avstrijakanti, ki so kar besneli za Habsburgovce. Sele prevrat jih je prisilil, da so se vrnili za nekaj mesecev narodu. Danes je očitno, da stojimo Slovani pred odločilnim bojem z Rimom. Ako hočemo, da bodo slovanski narodi svobodni, si moramo prizadevati, da se otresemo čim prej še rimskega jarma. Rim že podlega in bo podlegel. Le naši brezdomovinci se v odločilnih trenutkih postavijo zopet na stran sovraga, ko bodo pa z njim vred tepeni in pogaženi, bodo zopet hinavsko obračali oči, kot jih sučejo od takrat, ko so dobili batine s Habsburgovci vred. Zoper to naj-novejšo klerikalno hudobijo je edino sredstvo, pojasniti ljudem, da je denar, ki ga dajo za rimskega papeža, izdajalski denar. Vsak vinar, ki ga dobi papež od Slovencev, se bo izplačal na naši koži in to — italijanskim nacionalistom. Slovenci! Odpirajte ljudem oči! Pojasnite jim naj-novejšo brezvestnost in brezdomovinstvo klerikalcev! Povejte ljudem, naj bodo pametni in naj ne dajo za sovražni nam Rim niti vinarja!

Moč SLS.

Na naš očitek, da so klerikalci prelomili moško besedo zaradi sestave pokrajinske vlade, „Slovenec“ v zadregi ne ve, kaj bi odgovoril.

Edino, kar je po dolgem mogel iztisniti iz sebe, je, da bi dogovor že zato ne bil izvedljiv, ker je SLS v deželi močna, drugi pa so zanič.

Kdo je močan, to pokažejo volitve v konstituanto. JDS, Samostojna kmečka stranka in obe grupi socialistov — vsi si želimo teh volitev. Če bi bil prodrl predlog Davidovičeve vlade, bi bili imeli 25. maja že volitve, danes pa bi namesto žalostne prikazni predstavništva zboroval v Beogradu že pravi parlament.

SLS kriči, da je močan. Upije le, da si dobi poguma. A v resnici je stvar drugačna.

V mestih in industrijskih krajih je SLS povsem brez moči. Na kmetih pa so poleg demokratov in socialistov pridobili na terenu pristaši SKS. Kdor količkaj pozna razmere v deželi, ta ve, da klerikalci nikjer ne morejo prirediti javnih shodov. Zbirajo se le po župniščih. Vpliv njihove gospodarske organizacije pada na celi črti. „Orli“, kjer imajo opraviti s „Sokolom“, žalostno propadajo. Več „Orlov“ se je razpustilo, ker so videli, da so smešna potvora „Sokolstva“.

Krik o močni stranki SLS je namenjen vsem onim, ki površno motre našo ožjo domovino.

Mi smo gotovi, da niti na kmetih SLS odaleč nima večine.

Zato je abotno sklicevanje klerikalcev na „moč“. Oni so danes vlada manjšine, ki skuša terorizirati večino. Take vlade so nezdrave za državo. Take vlade morajo pasti.

Dostojnost v politiki.

Beograd, 18. junija.

„Domovina“ je že poročala, da klerikalci zavračajo sestavo nove pokrajinske vlade v Ljubljani z vsemi možnimi sredstvi. Sklenjen je bil med demokrati in „parlamentarno zajednico“ dogovor, kako se naj te vlade sestavijo.

Vsak dostojen in pošten politik bi besedo držal in pošteno izpolnil. Samo klerikalni politiki pod vodstvom dr. Korošca so drugega mnenja. Oni raje puste, da jim vsakdo more danes zalučati v obraz, da so pogodbo zlomili, mesto da bi demisionirali in pustili sestaviti novo vlado.

V politiki igra lokavost gotovo vlogo, a vendar so neki osnovni pojmi o dostojnosti, ki jih mora znati in držati v časti vsakdo. Podoba značaja dr. Korošca je zadnje leto dobila marsikojega pego. Najnovejša poteza, ki jo SLS smatra za genialno, pa sega v osebno čast ministra dr. Korošca in njegove stranke.

Prelomitev besede je nečasten čin klerikalcev, s katerimi se bomo varovali še kdaj kaj sklepati. Iz zahtevne deklaracije so (se strankarska nasprotja omilila, osebnega boja ni in ga ne sme biti. Iz zahtevne deklaracije so slovenske stranke v nujnem interesu stvari sklenile večkrat dogovore. Pojavila so se nasprotja v razlagi, a v celoti so pogodbe držale. To pot so mnogi svarili, naj se pogodba ne sprejme drugače kakor da se istočasno izvede. A regentova želja, da se koncentracija ne zavleče, je odločila. Reklo se je: „Klerikalci so nesramni, a Korošec se bo varoval izgubiti čast.“ Vidi se, da smo se varali.

Tudi prav! Vemo se ravnati za drugič. Kravja kupčija, ki jo bi rad Korošec napravil (da žrtvujemo konceptparagraf za to, da dobimo poverjenika za notranje v Ljubljani), pač kaže, kako blazen strah ima SLS pred konceptparagrafom, pri tem pa še bolj osvetljuje, da se klerikalci stremli s pota časti na pot besedolomcev. Dobro! Prišel bo čas, ko bodo obžalovali to najnovejšo fazo strankarskega boja.

Somišljenike pa vprašamo: Kako naj ravnamo s takimi ljudmi? Ali je res še kdo, ki veruje na kak skupen nastop s SLS? Ne, ne, z vsakim raje, kakor s to družbo!

Dopisi.

Iz Bučke. Obstrmeli smo Bučkljani, ko smo čitali članek „Boljševizem na Bučki“ v št. 59 Domovine in bili takoj prepričani, da je bilo uredništvo mistificirano. Spoznali smo na prvi hip, da se g. nadučitelj Kosec, ki odhaja iz Bučke, za slovo hotel maščevati nad našim županom ter da je on napisal v list članek, poln neresnice in žaljivih, neutemeljenih napadov. Niti ena njegovih trditve ni resnična, razen one, da je posestnik Novak v resnici v zaporih novomeškega sodišča. Preiskava bo pa še dognala, ako je res kaj zakrivil ali ne. Tudi je res, da je bil obsojen g. župan Pungersič na ovadbo g. nadučitelja Kosca na 500 kron globe, ker se g. županu Pungersiču ni dopustilo, da bi nastopil za svoje trditve proti g. nadučitelju Koscu dokaz resnice. Ko je pa g. župan Pungersič iste trditve ponovil in mu je sodišče v drugi Koščevi tožbi dopustilo dokaz resnice, je pa g. nadučitelj Kosec svojo tožbo umaknil. Sedaj si upa on, ki je tožbo umaknil, ker se je zbal dokaza resnice, očitati g. županu Pungersiču kazni v isti stvari, v kateri se mu prej tega dokaza resnice ni dopustilo! Kaj takšnega tudi od g. nadučitelja Kosca nismo pričakovali. G. župan Pungersič je bil, ki je ob času koroške nevarnosti pozivljaj dobrovoljce, da naj gredo na pomoč koroškemu vojakom. G. nadučitelj Kosec mu pa sedaj očita, da je celo vpoklicance zadrževal, da niso šli k vojakom! Ne moremo umeti, kako more pisati g. nadučitelj Kosec take neresnične stvari, ko mora vendar vedeti, da prihaja „Dombvina“ tudi na Bučko ter da Bučkljanom vendar ne more dopovedati kaj drugega nego to, kar sami opazujemo in vidimo že leta in leta.

Novo mesto. Resolucija, sprejeta o priliki velike manifestacije za Jugoslovansko Matico v Novem mestu: Slovenci vseh političnih strank, zbrani dne 13. junija 1920, na javnem zborovanju v Novem mestu, 1. odobravamo ustanovitev društva Jugoslovanske Matice. Le ta bodi dobra mati našim rojakom, ki ostanejo po krivični dolečbi odtrgani od njih jugoslovanske domovine, in naj zbira sredstva njim v pomoč, da jih varuje narodnega in gospodarskega pogina. Zelim, da imej Jugoslovanska Matica kolikor moči obilno članov po vsej naši državi med meščani in kmeti, med uradniki in delavci po mestih, trgih in vaseh, da bo mogla uspešno izvrševati svojo človekoljubno in rodoljubno delo. Zato tudi odobravamo, da se ustanovi podružnica za novomeški okraj, in pozivljamo pripravljalni odbor da jo ustanovi. 2. Zahtevamo v soglasju s vsem jugoslovanskim narodom, da se ne izroči na stotisoče naših rojakov v italijansko sužnost in nam ne vzamejo izhoda na Adrijansko morje na naši domovinski zemlji, ki je vstevši otoke — naša tisočletna last. Za edino pravično smatra-

mo, da prebivalstvo v slovenskem in hrvaškem Primorju in v Dalmaciji samo določi z glasovanjem svojo državno pripadnost. 3. Zahtevamo, da se nekulturno in nečloveško ravnanje Italijanov s slovenskim in hrvaškim ljudstvom na zasedenem ozemlju preišče po mednarodni komisiji, da se krivci kaznujejo in našim ljudjem da polno zadoščenje. 4. Prosimo našo deželno vlado, da sporoči naše zahteve (pod 2 in 3) osrednji vladi v Beogradu in našim odposlanecem pri mirovnem posvetu v Parizu. — Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Mala Nedelja. Tukajšnji tamburaški in pevski zbor priredi v nedeljo dne 27. junija ob 15. uri veselico na vrtu gostilne Senčar. Na vzporedi so zanimive tamburaške in pevske točke ter veseloigra „Trije tički!“ Po prireditvi prista zabava s šaljivo pošto. Za razna okrepcila je preskrbljeno! V slučaju slabega vremena se veselica vrši na praznik 29. junija. K obilni udeležbi se uljudno vabi.

Iz Škofje Loke. V nedeljo dne 6. t. m. je priredila mednarodna orlovska organizacija za škofjeloško okrožje javen nastop za visokimi zidovi puštalskega gradu. Za ta nastop so zbornali klerikalci z vseh strani nekaj otrok, Marijinah devic in krog 60 Orlov v kroju. Kakšen je bil nastop, nam ni potreba poudarjati, zadostuje naj dejstvo, da se je vsa oeremonija vršila za zaklenjenimi grajskimi vrati. Temni, javnosti nedostopni kottički so pač tem ljudjem najljubši. Z dopadanjem pa je gledal na svoje ljubice lepi kaplan Lipče, ki se kaj rad ponaša v krogu Marijinah devic. Ne zamerimo mu tega, saj je človek, kakor mi drugi. Od nedeljske prireditve smo odnesli edino-le ta užitek, da smo čuli zopet po dolgem času himno čukarske godbe iz Selc „Holzhackermarsch“. Prireditve sta zaključila pozno v noč dva pobalina s pretepom, tekom katerega je bil eden z nožem smrtnonevarno ranjen. Zanimivo je bilo poslušati par Orlov, ki so med popoldanskim orlovskimi litanijami stali na trgu. „Ali ne greš k litanijam na hribe?“ — „Saj nisem neumen pr . . . št!“ Temu je sledilo še malo pridušanja in gostilniška vrata so se zaprla za njimi. — Naši klerikalci dobro čutijo bližajoče se volitve. Poslužujejo se vsega, kar le mogoče, da preslepe ljudi in jih spravijo na svojo stran. Priskočil jim je na pomoč celo ljubljanski škof. V vsaki fari smo imeli letos birnovanje, vse škofove pridige, ki so bile sicer povsod enake, niso vsebovale drugega, kakor agitacijo za Orle in Marijine device in boj proti naprednjakom. O pomenu sv. birne ni bilo niti govora, tako da so se zavedni botri z zgražanjem odstranili od pridige. Mi bi se takim mahinacijam samo smejali, ko bi se g. Bonaventura ne dotaknil tudi naših otrok. Zname so nam sicer njegove zloglasne brošure, da pa s svojimi nečednimi nauki ne prizaneso niti otrokom v spovednici, bi ne mogli verjeti, ko bi ne imeli javnih dokazov. Vsakdo si lahko predstavlja ogorčenje staršev, ko jih prične nedolžna hčerka, ki pohaja še v šolo, izpraševati čudne stvari, o katerih je slišala v spovednici. Kako temno ozadje imajo vsa naša klerikalna društva, ki hočejo pod krinko krščanstva uveljaviti samogoltnost klerikalnih voditeljev, lahko sklepa vsakdo, ki opazuje te lažinarodnjake od nekoliko bližje strani. Ozrimo se nekoliko v preteklost. Pri mašah za Habsburžane so delali parado in stregli Orli v kroju, raz leco pa so se poveljevali ti trinogi kot največji zaščitniki našega naroda. Med vojsko so bile denunciacije teh ljudi na dnevnem redu; nič manj kot 80 naprednjakov so imeli ti hinavci napisanih na listi kot veleizdajnike. In danes! Raz leco ne čuješ niti besedice o našem udruženju in naši dinastiji, narodnih praznikov Orli ne poznajo, naše himne ne čuješ v cerkvi. Samo sovraštvo in neizprosni boj napoveduje kaplan Terčelj v svojih govorih naprednjakom. Dobro, mi ga sprejmemo, ali batine boste odnesli iz tega političnega boja Vi sami, g. Filip. Našim ljudjem pa svetujemo, naj pokažejo vrata vsakemu klerikalcu, ki bi agitiral pri njih, pokazimo jim odločno, da bomo pri volitvah izbirali ljudi, katerim je pri srcu blagor naroda in ne takih, ki bi zlorabljali našo dobro voljo v svoje dobičkaželjne namene.

Iz Črnomlja. V „Slovenca“ z dne 5. t. m. priporoča dopisnik črnomeljskega izobraževalnega društva, čigar predsednik je bivši sodnik dr. Schaubach, sedaj neizvoljeni poslanec v Beogradu, kake zasluge in slavo si je pridobilo društvo skupno z brati Orli na izletu na binkoštni ponedeljek na Rožancu. Resnica pa je, da čuki o telovadbi, o kateri se trdi, da je ljudstvu po-

sebnou ugajala, nimajo niti pojma. Ravnotako je bilo tudi s „Kolom“. Zato pa so se Orli pokazali izvrstne tekmece v obiranju tujih črešenj, tako, da zahtevajo sedaj kmetje odškodnino za nedovoljeno obiranje in poškodovanje črešnjevih dreves. Bratje Orli, ki so bili močno navdahnjeni svetega, oziroma vinskega duha, so si izmislili vrhutega še neko čisto nove vrste telovadbo, s katero se bo bavilo še sodišče. V bližini vasi Rožanec so pasle tri deklice iz Petrove vasi živino. Bistre orlovske oči so jih takoj opazile in dva junaka sta pričela deklice takoj zasledovati. Dve ma se je posrečilo ubežati, tretjo — 14letno županovo hčerko — pa je doletela nesreča. Nedolžno dekletce je bilo posiljeno in sramotno oskrinjeno. Oče nedolžne žrtve, ki je goreč pristaš in zagovornik klerikalcev, zločina sicer ni hotel naznaniti, toda zadeva je prišla vseeno na dan. Mati je dala namreč hčerko preiskati pri zdravniku v Novem mestu, ki je potem zločin naznanil sodišču. Stvar se pridno preiskuje in upajmo, da bo kmalu dognano, katera dva izmed hrabrih bratov Orlov sta bila „najhrabrejša“. — Pri pombe vreden je odstavek „Slovenčevega“, poročila, ki pravi: „Hitro smo se morali ločiti od vrlih bratov Orlov iz Semiča in pa od slavne družstvene godbe.“ To vam radi verjamejo, kajti drugače bi vas ljudstvo počelo linčati in to po vsej pravici. Prepričani smo, da Rožančani in okolica ne bodo več vabili takih „izobražencev“ v svojo sredo. G. predsedniku in g. kaplanu ter komisarju S. pa iskreno čestitamo h „krasni“ prireditvi. V kratkem se ima vršiti orlovski tabor v Mariboru. Opozarjamo Mariborčane, naj bodo pri tej priliki jako previdni in naj pazijo na svojo mladino, posebno na nežni spol. O nadaljnjem poteku te stvari bomo svoječasno še poročali.

Gospodarstvo.

g. Sajenje tobaka v Sloveniji je dovolila vlada v Beogradu za prihodnje leto. V poštev pridejo le vinorodni kraji, ker je tobačna sadika baš tako občutljiva zoper spomladanski mraz kakor trta. Kjer uspeva trta, uspeva tudi tobačna sadika. V Sloveniji pridejo v poštev Dolenjsko, Bela krajina, vinorodni kraji Spodnje Štajerske in Prekmurje. Sajenje tobaka bo dovoljeno le tistim posestnikom, ki dobe za to dovoljenje od tobačne monopolne uprave. Prošnje je vlagati potom županstev, ki dobe za to posebne tiskovine. Sajenje in gojitev tobačnih sadik se bo vršilo pod nadzorstvom posebnih finančnih uradnikov. V Sloveniji se bo gojila pred vsem tobačna sadika, ki daje tobak za pipe. V Srbiji, Bosni in Črni gori gojijo pred vsem tobačne sadike, ki dajejo tobak za cigarete. S sajenjem tobaka v Sloveniji se nam odpre nov vir dohodkov in odpomore tudi pomanjkanju tobaka za pipe.

g. Dalmatinska mramorna industrija d. d., ki je že pred svetovno vojno izkoriščala kamnolome v Dalmaciji, je oživila svoje delovanje. Cim zapuste Dalmacijo italijanske čete, razširi družba svoj delokrog s pomočjo vseh modernih tehničnih sredstev.

Politični pregled.

Avstrijski listi poročajo, da pride

v Radgono medzavezniška komisija,

ki bo zahtevala, da se mi umaknemo na južni breg Mure in izročimo mesto Radgono in še pet slovenskih vasi, ki se nahajajo na severnem bregu Mure, Avstriji, kakor to določa mirovna pogodba, obenem bi se pa Avstrijci morali umakniti iz Apač in okoliških vasi, ker so ti kraji prisojeni Jugoslaviji. Ne vemo koliko je resnice na tem in ako se bo res ljubilo medzavezniški komisiji potovati v Radgono, ali mogoče je vse, in zato bi mi priporočali naši vladi, da bi svetovala zaveznikom, da bi oni pognali najprej d'Annunzija z Reke, ker dokler smo mi v Radgoni, vladajo tam pravne razmere, ker je Jugoslavija pravna država, medtem ko veliko reško pristanišče drži v svojih rokah in na ta način blokira Jugoslavijo navaden pustolovec proti vsem pravicam in proti vsem mednarodnim običajem in je res sramota za „mogočne“ zaveznike, da ne najdejo ne sredstev in ne načina, da bi ta ne samo evropski, temveč svetovni skandal odpravili. Tako naj bi odgovorila naša vlada na eventualno zahtevo zaveznikov, da naj mi zapustimo Radgono! Bati se zaveznikov takointakoj ni treba, ker jih tarejo take skrbi, da se z

radgonskim vprašanjem ne bodo utegnili resno ukvarjati.

Svoj nos pa vtikajo zavezniki povsod in bi radi pomagali Nemcem tudi na Koroškem. Kakor je znano, bo

na Koroškem ljudsko glasovanje

in je celo glasovalno ozemlje razdeljeno na dva dela: naš in avstrijski. Naš je večji, južni del, ki je rodoviten in bogat, avstrijski je pa pravzaprav samo Celovec in nekaj vasi severno in zapadno od njega. Najprej se bo glasovalo v našem delu, potem šele v Celovcu. V našem delu je naša zmaga gotova, potem se bo pa moral tudi še Celovec izjaviti za Jugoslavijo, ako noče gospodarsko propasti. To dobro vedo Italijani, ki so toliko časa rovarili pri zaveznikih, da je medzavezniška plebiscitna komisija v Celovcu zahtevala od nas, da odstranimo naše orožništvo od meje med našim in avstrijskim glasovalnim pasom in da naj bo promet med obema pasovoma popolnoma prost in neomejen. To bi potem zavlada lepe razmere na Koroškem! Oborožene nemške tolpe bi prihajale v naš del dežele ropati živila in druge dobrote, obenem bi pa silile ljudstvo, da glasuje za Avstrijo! Tako se pa ne bomo šli, ampak ako hočejo zavezniki na vsak način, da bi bil promet med obema glasovalnima pasoma prost, se lahko naše straže pomaknejo — bolj na sever in zasedejo črto, ki loči avstrijski glasovalni pas od Avstrije. Na ta način bi vsaj Celovec prišel do jugoslovanskih živil in bi se Celovčani lahko prepričali s svojimi želodci (ko jim v razum to še ne gre), da je v Jugoslaviji veliko boljše kakor v Avstriji. Pred roparji iz Avstrije bi pa bilo potem celo glasovalno ozemlje s Celovcem vred zavarovano. Na ta način bi se mi lahko sporazumeli z medzavezniško komisijo, drugače pa ne.

Italijani nam sploh in povsod žugajo, ker mislijo, da Jugoslavija ni edina. Ko pride regent Aleksander v Zagreb in Ljubljano in bodo naši sovražniki videli navdušen in prisrčen sprejem, se bodo že prepričali, da je

Jugoslavija edina in močna

in zato je zelo dobro, da prihaja regent ravno sedaj, ko je treba glasno in jasno posvedočiti pred vsem svetom, da je Jugoslavija edina in v svoji edinosti močna dovolj, da kljubuje vsem svojim sovražnikom. Regent pride jutri v Zagreb, v soboto pa v Ljubljano, odkoder poseti še nekatere kraje na Slovenskem in povsod ga bo zavedni narod navdušeno pozdravil kot prvega našega narodnega vladarja.

V ospredju evropskega političnega zanimanja stoji danes

kriza v Nemčiji in Avstriji,

katere razvoj jasno dokazuje željo meščanskih strank, da nastopijo složno proti socializmu, ki se navadno zelo približuje boljševizmu. Zavezniki seveda podpirajo ta stremljenja, ker se bojijo močnega socializma v svoji neposredni bližini kakor hudič križa. Zato stopajo v Nemčiji in v Avstriji zopet bolj v ospredje zmerne stranke, ampak veliko vprašanje je, ako se bodo dali socialisti kar tako potisniti na stran. Vsekakor so v Nemčiji kakor tudi v Avstriji še vedno mogoča najrazličnejša presenečenja.

Ali je vera res v nevarnosti?

Duhovniki so zopet začeli peti staro pesem, da je vera v nevarnosti. Če kdo kaj trdi in hoče, da mu verjamemo, mora nam dokazati. Tudi duhovniki poskušajo doprinesti take dokaze, a za razumnega človeka niso to nobeni dokazi, ampak samo za take ljudi.

Oglejmo si malo te dokaze! Če bereš in si naročen na časopis, ki ga ne izdajajo duhovniki, storiš smrten greh, in s tem je vera v nevarnosti. Ako si še tako pošten, pravičen in dober, lahko hodiš redno v cerkev, k spovedi, k obhajilu in tudi daš za cerkvene in verske namene po svoji denarni moči, vse to ne velja duhovniku nič, ti si brezverec in zato, ker bereš, vzemimo „Domovino“, je vera v nevarnosti. Kakšen dokaz je to?

Mlad fant je vpisan pri „Sokolu“ in hodi pridno telovadit ter nastopa javno kot Sokol. Nikoli ga ne vidiš pijanega, ima dostojno govorjenje in obnašanje, ampak če vprašaš gospoda kaplana, kaj on misli, ti bo povedal, da je ta fant izgubljen, ker nima vere, pa čeprav opravlja vse verske dolžnosti. Da je vsled tega vera v nevarnosti, to trdijo duhovniki in če jim tega ne ver-

jameš, si tudi — brezverec in spravljaš vero v nevarnost!

Enako je vera v nevarnosti, ako se ustanovi pevski zbor v vasi in če ga poučuje v petju kakšen učitelj, ki se ne razume z gospodom župnikom in kaplanom. Vera je v taki nevarnosti, da pri izpovedi ne dobiš odveze za male grehe, ako ne obljubiš, da boš odstopil od pevskega zbora. V naši vasi je kmet-posestnik, ki skoraj nikdar ne zahaja v družbo, nima nobenega časopisa, pred več leti je dal tisoč kron za nove orgle, izpolnjuje vse verske dolžnosti (nekateri ga imajo za tercijana), ampak nedavno je šel iz spovednice s „ta suho“, ker ni hotel obljubiti, da bo izstopil iz „Samostojne kmetijske stranke“! Ko je dal tisoč kron za orgle, ni bila vera v nevarnosti, sedaj pa, ko hoče biti v stranki, ki se mu zdi prava, je pa spravlil vero v nevarnost.

Seveda je vera tudi v nevarnosti, če ne kupuješ tam, kjer ukazuje duhovnik. Največja nevarnost je pa takrat, kadar se približujejo volitve. Takrat so pa duhovniki v največjem strahu, da s svojim volilnim glasom ne spraviš vere v nevarnost in nesrečo. Ko imaš glasovnico v rokah in če gospod duhovnik ve, da ne boš z njim glasoval, te gotovo proglasijo duhovniki za popolnega brezverca. Za vsakega, ki ne voli klerikalno, pravijo duhovniki, da je proti bogu in Materi božji.

Kdaj pa vera ni v nevarnosti? Da ne spraviš vero v nevarnost, je najbolj zanesljivo sredstvo, da se naročiš na „Domoljuba“ ali „Večerni list“, če si med vojno kaj priveržil, pa na „Slovenca“. Potem si brez skrbi, in brez skrbi je tudi duhovnik, da ne spravljaš vere v pogubo. Če kaj ukradeš, ogoljufaš ali koga ubiješ, s tem ne spravljaš vere v nevarnost, ker ti gospod župnik v svoji veliki skrbi za pravo vero preskrbi dobrega krščanskega zagovornika, da te bo pred sodniki naslikal nedolžnega kot sv. Alojzija. Če je mlad fant vpisan pri „Orlih“, je brez skrbi, da bi spravlil vero v nevarnost. On je lahko vsako leto 12krat nezakonski oče, tudi lahko ponoči pobije kakega človeka, vera s tem še ni v nevarnosti. Pevci so tudi pivci. Najbolj brez skrbi se vpijaniš, ako si član takega pevskega društva, ki je v rokah duhovnika. Če si oženjen, lahko vse zapiješ, četudi družina doma zato lakote gine, saj to ni nič takega, kar bi bilo proti veri.

Lahko bi našli še celo vrsto duhovskih dokazov, kdaj in kdaj ni vera v nevarnosti. Da pa vse to ni res, kar pravijo duhovniki, nam priča to, kar vidimo na lastne oči. Vera sama sploh ne more biti v nevarnosti, ker vera je nekaj, kar ima človek v srcu. Če bi duhovniki rekli: Mi in naše koristi (bera, posestvo, plača, denar za maše, krste, poroke in pogrebe) so v nevarnosti, potem bi se to dalo verjeti, če bi videli, da je to res. Ampak mi vidimo, da tudi to ni res. Ljudje dajejo duhovnikom obilno bera, večina župnikov ima velikanska posestva, plača od države ni majhna, ker dobivajo tudi draginjsko doklado, kakor uradniki, učitelji in drugi državni nastavljenjenci, za maše jim ljudje toliko nanosijo, da jih še opravičiti ne morejo, krsti, pogrebi, poroke in drugo, vse nese lep denar in tudi za poučevanje v šoli dobijo duhovniki plačilo od države. Danes noben duhovnik ne uči za „božji lon“, za vse je plačilo.

Vidimo torej, da tudi denarna stran duhovnika ni v nevarnosti. Kaj pa je tedaj v nevarnosti? Oblast duhovska, komanda in ukazi so v nevarnosti. To pa je res. Ljudstvo, ki je izpregledalo (svetovna vojna je bila dobra šola), se je jelo otesati duhovskega jerobstva in varuštva. Duhovniki so se skazali slabi varuhi človeštva, in kakor sodnija odstavi slabega varuha, tako hočejo pametni ljudje, da preneha biti duhovnik jerob ljudi. Ljudje so spregledali, žalibog ne še vsi, ker mnogi so pozabljeni in lahkomisljeni, zato jih večkrat lahkomisljenost drago stane. In tisti, ki niso lahkomisljeni in pozabljivi, ki opazujejo življenje in delovanje duhovnikov, pravijo: Mi nismo več petletni otroci, ki potrebujejo prav za vse vodstvo starejšega človeka. Ker imamo svojo glavo in lastne možgane, zato lahko sami presodimo vsako stvar, s katero imamo opraviti. Duhovnike potrebujemo, da mašujejo, izpovedujejo in dele zakramente. Tudi k vzgoji mladine jih rabimo, kakor učitelje, ne potrebujemo jih pa, da bi nam gospodarili pri drugih stvareh. Ne potrebujemo jih pri volitvah, ne potrebujemo jih pri „Kmetijski družbi“, ne potrebujemo jih pri tem, da bi nam izbirali, kakšne časopise in knjige naj čitamo, kakšne igre naj igramo in kakšne pesmi naj pojemo, kam bomo

hodili telovadit itd. To je naša stvar, v katero se nima duhovnik nič vtikati.

Mi svoje, on svoje. Mi ne predpisujemo duhovnikom, kako naj berejo mašo, dele zakramente, uče v šoli. Zato si pa tudi ne pustimo svobode kratiti pri volitvah in drugod. Svojo lahkomisljenost, da smo do sedaj verjeli pri volitah duhovnikom, ki so nam nakopali vojsko in vso nesrečo po vojski, smo drago plačali. Duhovniki naj izvršujejo stvoje stvari, mi pa svoje. Ako se bodo ravnali in živeli po Kristovih besedah: „Moje kraljestvo ni tega sveta“, jih bomo spoštovali, imeli bodo, kakor do sedaj, vsega dosti in verjeli bodo sami, da vera ni v nevarnosti.

Novosti.

n. **Pred prihodom prestolonaslednika v Ljubljano.** Ljubljanski občinski svet je dovolil za dostojen sprejem regenta 100.000 kron. Regenta bodo spremljali na njegovemu potovanju poleg ministrskega predsednika Vesniča tudi ministri dr. Kukovec, dr. Krizman in dr. Drinkovič. V svrhu dogovora glede priprav za sprejem se je mudil te dni v Ljubljani dvorni maršal, polkovnik Damjanovič.

n. **Število prebivalstva v Jugoslaviji znaša po neki najnovejši statistiki 14 milijonov 126.000.**

n. **„Koroška Vas kliče!“** Pod tem naslovom se bodo vršila že naznanjena informativna predavanja o Koroški v sedežih sodnijskih okrajev po vsej Sloveniji. Prirede se tako, da bodo izvršena v vsej Sloveniji tekom enega tedna, in sicer od 27. junija do 4. julija t. l. Tozadevni lepaki in letaki so dotiskani ter se razpošljejo te dni v posamezne sodnijske okraje v nadaljnjo obvestitev korporacij in posameznih društev v dotičnem okraju. Prosimo vse društva, korporacije in posameznike, katerim se odpošljejo lepaki, da jih pravočasno razdele po okolišu svojega okraja, in sicer tako, da dobi vsak večji okraj po en lepak. Morda bi bilo najpripravneje razdeliti jih po županstvih, oziroma župnijskih uradih ali šolskih vodstvih. Tudi dan predavanja botle že določen tukaj iz ekonomskih razlogov. Posameznim krajevnim faktorjem bode treba preskrbeti le prostor (morda šolo ali kako drugo pripravno dvorano) za predavanje ter določiti uro. Nadaljnja obvestila sledi. Prosimo, da nam grede do vsi v interesu stvari same na roko.

n. **Bojkot avstrijskega delavstva proti Madžarski.** Radi neprestano ponavljajočih se terorističnih činov nad delavstvom na Ogrskem, je avstrijsko delavstvo sklenilo, da bo pričel ta teden, preprečiti vsak uvoz blaga na Madžarsko. Železničarji so že pretekli teden, zlasti na meji, izvršili vse potrebne predpriprave. Na Ogrskem vlada zaradi tega veliko razburjenje in napovedujejo protiukrepe, kakor ustavitev dovoza žita v Avstrijo.

n. **Sokolski zlet v Pragi.** Te dni se bodo v Pragi vršile velike sokolske slavnosti, na katere so Čehi povabili vse svoje prijatelje, v prvi vrsti nas Jugoslovane. Ze svoječasno so došla obvestila, da se bodo udeležili zleta tudi italijanski telovadci, kar je vzbudilo med jugoslovanskimi Sokoli veliko nejevoljo. Poseben delegat čeških Sokolov, ki je prispel v Ljubljano, je takrat izjavil, da je češko Sokolstvo pripravljeno storiti vse, kar zahtevajo Jugoslovani. Ker pa so se sedaj, neposredno pred zletom, zopet pojavile vesti, da se udeleže zleta tudi Italijani, je starešinstvo Sokolskega Saveza SHS zahtevalo tostvarno od Čehov točnih pojasnil in izdalo jugoslovanskim Sokolom ukaz, da za slučaj udeležbe Italijanov, naših smrtnih sovražnikov, takoj zapuste Prago in se ne udeleže niti najmanjše sokolske prireditve.

n. **Branislav Nušić,** najboljši srbski pesnik in pisatelj in načelnik oddelka za umetnost v ministrstvu prosvete, je po poročilih iz Beograda obolel.

n. **Vprašanje mariborskega gledališča** je rešeno v toliko, da je gledališču zagotovljeno delovanje v prihodnji sezoni. Vlada bo gledališče poddržavila, ali pa zadevno podprla. Ravnatelj Nušić ostane v Mariboru vodja gledališča in ne pojde na Hrvatsko.

n. **Poizkušeni umor dr. Sušnika v Pliberku.** Kakor smo že zadnjič poročali, je bil odvetnik dr. Sušnik v Pliberku na Koroškem te dni zavratno s sekiro napaden od nekega železničarja, ki mu je zadal sedem ran, med njimi tri težke na glavi. Težko ranjenega odvetnika so prepekljali takoj v bolnišnico v Maribor, kjer je bil

še istega dne operiran in je upati, da bo okreval. Napadalec, vpokojeni železničar Schwabinek, se je po ponesrečenem umoru skrival. Ob dveh ponoči so ga končno našli orožniki v njegovi drvarnici obseženega. Izvršil je samomor.

n. **Prvo lokomotivo** so dovršili te dni v bivši avstrijski topovski tvornici „Škoda“ v Plznu na Čehoslovaškem.

n. **Kirurško zdravljenje jetike.** V društvu dunajskih zdravnikov je imel monakovski kirurg prof. Sauerbrunn pred nabito polno dvorano predavanje, v katerem je priporočal kirurško zdravljenje jetike, posebno ako se je bolezen že močno razvila. Prof. Sauerbrunn je naglašal, da je od leta 1917. dalje operiral 381 težkih slučajev jetike in dosegel pri tem pri 35 % popolno zdravljenje.

n. **Požar.** Velik požar je bil v Zarečici pri Ilirski Bistrici. Trem posestnikom je pogorelo vse imetje. Škoda znaša okoli 300.000 lir. Zažgali so baje neki ljudje, ki so kradli kokoši.

n. **Smrtna nesreča.** Francoski član češko-romunske mejne komisije, neki polkovnik je v petek ponoči zavozil v Budimpešti z avtomobilom v neki cestni jarek in zadobil pri tem tako težke telesne poškodbe, da je že par ur nato umrl.

n. **Samomor.** Dne 14. t. m. se je ustrelil v Murski Soboti sodni oficial, Alojzij Novak, ki je bil prevzet v službovanje od prejšnje ogrske vlade. Istotam služeči višji sodni oficial, g. Anton Novak, ni s pokojnikom v nikakem sorodstvu.

n. **Smrtna obsodba.** V smrt na vešalih je bil pred mariborsko poroto dne 15. t. m. obsojen 27letni kovač Janez Mrcina iz Srednje vasi pri Skofji Loki, ki je dne 10. marca umoril postiljona Mateja Šulerja med Jezerskim in Zelezno kaplo na Koroškem in oropal poštni voz. Obtoženec se je vedel pri obravnavi popolnoma brezčutno in je hladnokrvno vse priznal. Tudi obsodbo je vzel čisto mirnodušno na znanje.

Razno.

r. **Ljening in Trockij.** Dopisnik londonskega „Excelsiorja“, ki je živel več tednov v sovjetski Rusiji, pripoveduje o življenju obeh voditeljev boljševikov sledeče: Lenin rad govori. Iz stanovanja ne gre nikdar radi izprehoda, pač pa radi zborovanj. Govori kakor piše: neučinkovito. Njegovi govori niso spretni, ker tudi ne išče zunanega uspeha. On se bolj pogovarja z množico. V gledališču n. pr. se često pojavi na odru. Dvorana je polna somišljenikov, on pa se mirno izprehaja po odru, z rokami v žepu in govori. Svoj govor prične, ne da bi se opazilo. Tudi se ne razburja. Njegovo izražanje je preprosto in se poslužuje zlasti poljudnih besed. Često je tudi dovtipen. Tako pravi: „Čemu, tovariši, želite, da naj telo obstoja iz tolikih delov, ako mislite v resnici samo na trebuh.“ Ako hoče učinkovati na mase, potem ponovi eni in isti stavek včasih po stokrat. — Trockij nasprotno je čisto drug značaj. Na govorniškem odru se obnaša kakor kak krotilec. Govori brez kretenj. Ne menj se dosti za teorijo, njegova stvar je dejanje. „Tovariši, železnice ne funkcionirajo, ampak morajo funkcionirati. In zato sem sklenil... Ko je povedal, kar je mislil, ne ostane kljub vsemu odobravanju in ploskanju niti trenotek več v dvorani. Poslavlja se, sede zopet v avto in izgine! Trockij ni domišljavec. Kjer je v Rusiji treba energije, tja pokličejo njega. Ko so bila prometna sredstva že pri kraju, so poklicali njega. Rešil

je tudi Petrograd proti Juderju, ki je stal s svojo armado že 4 km pred mestom in so že vsi obupali. Trockij se je takoj odpeljal v Petrograd in spravil zopet vse v pravi tir, Lenin pa je med tem sanjaril v Kremlo o idealih socializma. Lenin je večinoma v enem in istem kraju, Trockij potuje, kakor večni žid. Lenin ne gre nikdar iz Moskve, komaj celo iz Kremla, Trockij pa je sedaj v Sibiriji, sedaj na poljski fronti, v Petrogradu ali v Tuli. Lenin piše brošure, bil je časnikar in je tudi ostal. Trockij, ki je bil istotako časnikar, ne nastopa v svojih člankih z dokazi, ampak samo s pestmi.

r. **Mravlje v postelji ali nadležna teta.** Pred praškim okrajnim sodiščem se je vršila te dni zanimiva razprava z jako smešno vsebino. K rodbini nekega ne ravno dobro situiranega uradnika je že med vojno ponovno prihajala v posete bogata teta z dežele, ki se je mastila pri sorodnikih kar cele tedne, ne da bi pokazala za to vsaj hvaležnost. Njena skopost je bila tako velika, da je malemu Vladku, ki jo je nekoč prosil za 10 vinarjev, prošnjo odbila, češ da ni še dovolj zrel, da bi znal 10 vinarjev pravilno porabiti. Teta je tako prihajala vsako leto na obiske in živela na stroške vljudne rodbine, zraven pa neprestano tožila in povpraševala, bogvekakako žive sedaj drugi ljudje, posebno pa pridni srednji stan... Prišel je mir, prišla je zopet tudi teta, seveda brez moke ali česa drugega. Ostala je zopet par tednov pri sorodnikih, ki so je bili sicer siti že do grla, a je z ozirom na njeno starost in premoženje vendar niso hoteli žaliti. Le mladi Vladko, ki ni mogel pozabiti, da mu je teta odklonila 10 vinarjev, je sklenil, da se ji za to osveti tako, da bo imela dovolj. Ko je neke lepe noči že vse zazibal sladki senj, je teta nenadoma skočila z divjim krikom iz postelje in spravila po koncu vso družino. Potegnila je izpod zglavja veliko šolsko gobo, v kateri je kar mrgolelo mravelj, ki so se deloma vsule že tudi po njenem telesu. Teta je smatrala, da je to znamenje, da so je sorodniki že siti in je razkačeno odšla, ne da bi izvedela, kdo si je dovolil to šalo. Šele čez par tednov je imela zopet sestanek s sorodniki, in sicer pred sodiščem. Tožila jih je namreč radi razžaljenja časti. Ko se je stvar pojasnila, je prišlo sicer do poravnave, toda stranki sta se kljub temu razšli v sovraštvo.

r. **Casopisi kot izposojilo.** Za tiskanje časopisov določeni papir je po svetovni vojni, kakor znano, v ceni silno poskočil in tovarnarji naznajo, da bodo vsled pomanjkanja surovin cene še mnogo bolj narasle. S temi težkočami se morajo boriti ne samo naši listi, ampak tudi veliki angleški, francoski in nemški dnevnik. Kakor poročajo francoski listi, je v Parizu izhajajoča „Chicago Tribune“ pred kratkim priobčila na prvi strani z velikimi črkami sledeči poziv: „Ne kupujte Tribune, ampak si jo poizkušajte rajše izposoditi. Marsikdo bo mislil, da smo zblazneli, toda „Tribuna“ je v resnici prisiljena odsvetovati občinstvu kupovanje lista. Ona si pač hoče ohraniti vse svoje čitatelje in pridobiti še novih, ker pa ni mogoče prirediti zadostne izdaje, prosi vsakega svojega naročnika, naj po prečitaniu odstopi list komu drugemu.“

r. **Moč dolarja.** „Daily Express“ poroča o nekem mladem Amerikancu, ki je podedoval 10.000 dolarjev in odšel z njimi na potovanje. Potem ko je potrosil že skoro polovico svojega denarja, je prišel leta 1920. v Nemčijo, kjer je dobil za ostalih mu 6000 dolarjev 600.000 mark in se nastanil v prvovrstnem hotelu, kjer je plačeval 200 mark

dnevno za stanovanje. Vrh tega je potrosil dnevno še 200 do 300 mark za hrano. Ko je o Veliki noči sklenil, da se vrne zopet v Ameriko, je imel še 560.000 mark denarja. Medtem je nemška valuta narasla, tako da je dobil za svoj nemški denar 10.000 dolarjev in se vrnil ravno tako bogat v svojo staro domovino, kakor jo je bil zapustil.

r. **Bogati berač.** Dva pariška redarja sta na svojem pohodu skozi predpisano okrožje naletela na razcapanega človeka, ki je sedel na neki klopi in štel velike vsote denarja. Razcapanost in veliko premoženje, ki je ležalo pred beračem, sta vzbudila v redarjih sum, da gre za kak zločin. Kapitalistični berač je bil takoj aretiran in odpeljan na stražnico, kjer so dognali, da ima za 125.000 frankov v bankovcih. Berač je brez vsakega obotavljanja povedal svoje ime in naslov in pojasnil, da je zaslužil denar s stavami na dirkah, kar pa mu spočetka ni nihče verjel; pri natančnejšem poizvedovanju pa se izkazalo, da so bili njegovi podatki popolnoma resnični. Srečni berač, ki se je doslej zelo borno preživljal z beračenjem, je samo eno popoldne zaslužil pri dirkah 53.000 frankov. Sedaj dobiva z vseh strani pisma, kako je to naredil, toda izvedeti ni mogoče od njega nič.

r. **Originalno nagrado** je razpisala berlinska „Morgenpost“. Oni, ki uganejo ime bodočega predsednika nemške republike, dobe po 5000 K.

Za smeh in kratek čas.

Kratko in jasno. Pif: „Kaj provzroči razporoko?“ — Paf: „Moški, ženske in — poroka.“

Preveč ljubezni. Novoporočenec: „Ali si prišla gumb na mojo suknjo, dušica?“ — Novoporočenka: „Nisem, ljubček! Gumba nisem mogla najti, pa sem kar luknjo zašila.“

Pobožni ubijalec. Na cesti so našli umorjenega človeka in prišli ubijalcu kmalu na sled. Pri zasliševanju je prišlo na dan, da je morilec pobral iz žepov umorjene žrtve denar, uro in nekaj drugih stvari, pustil pa je kos klobase, zavite v papir. „Zakaj ste ubili in oropali človeka?“ vpraša sodnik. — „Zato, ker sem bil reven in lačen.“ — „Zakaj ste pa pustili klobaso, če ste bili lačni?“ — „Zato, ker je bil takrat ravno petek in jaz kot veren katoličan ob petkih ne jem mesa.“

Zdravilo proti zobobolu. Nace: „Strašno me boli zob. Ali imaš kaka zdravila?“ — Miha: „Nobenih zdravil ni treba. Tudi mene so včeraj boleli zobje, toda šel sem domov k ženi, ki me je parkrat poljubila, pa je bilo kmalu dobro. Stori tudi ti tako!“ — Nace: „Bom. Ali je tvoja žena doma?“

Iz spovednice. Spovednik: „No, Marička, ali si premišljevala kaj nesramnega v tem času, odkar si bila zadnjič tukaj?“ — Marička: „Nič drugega, čestiti oče, kakor samo ono vprašanje, katero ste mi Vi zadnjič zastavili.“

USTANOVITEV VISOKE SOLE ZA ŽURNALISTIKO V PRAGI.

LDU Praga, 19. junija. (ČTU) Naučni minister Haberman ustanovi začetkom oktobra na češkem vseučilišču v Pragi visoko šolo za žurnalistiko; rektor ji bo dr. Gruber, profesor narodnega gospodarstva. Dne 8. julija se bo v to svrhu vršila anketa visokošolskih profesorjev in žurnalistov.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Testu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerva okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vaa tu- in inozemska mesta.
Daje predjme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovaške kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.